

VNGUENTA.

313

Benzoi ana ζ ij.
 Croci Afari
 Maioranæ Schœnanthi
 Nardi Celticæ rad. Rosarum rubearum
 Cyperi longi &
 rotundi ana ζ j.
 Camphoræ Θ ij. Moschi Θ j.

Hæc omnia trita macerentur in vino
 Rhenano ter sublimato, diebus octo. Po-
 stea diligentissime distillentur in balneo.
 Distillatæ deinde aquæ quæ primo exive-
 rit, cape ζ vi. in quibus dissolve optimæ,
 candidissimæ, electæque Myrrhæ ζ ij.
 sic tenuissima & præstantissima pars Myr-
 rhæ aquæ vitæ miscetur: crassior vero in-
 star fecis subsidet, quæ nequaquam est se-
 paranda aut excolanda: quoniam in fun-
 do dimissa ipsum Opopalsamum aliquot
 annis conservabit incorruptum.

VNGUENTA.

Vnguentum Agrippæ Regis,
D. Nicolai.

R. Radicum Bryoniæ ρ ij.
 Radicum Cucumeris asinini ρ j.
 Scillæ ρ β . Ireos ζ iiij.
 Radicum Filicis Radicum Ebuli
 Tribulorum aquaticorum ana ζ ij.
 O Ceræ

Ceræ albissimæ ℥ xv.

Olei albissimi ℥ iij.

Radices omnes istæ recentes incisæ & contusæ macerentur in oleo per dies octo: deinde coquantur, postea exprimantur: & in colato oleo & expresso resolvatur cera, & fiat unguentum secundum artem.

Apud Nicolaum Alexandrinum invenitur idem unguentum: sed impressi codices non habent radices Filicis & Ebuli, & Tribulos.

Oportet omnes istas radices & tribulos esse recentes. quod si necessitas urgeat, & non sint ad manus recentes; tunc sume siccatas, & affunde vini optimi ℥ iij.

A TRIBULI aquatici sive marini, sunt Wasserfussse: & ipsi fructus accipi debent.

P. C. SCHOL.

A Tribuli æquatici.] *Desseñius vero contra, non fructus, sed radices hic intelligendas esse putat.*

HYDROPICTIS, omnibusque corporis œdematis succurrit. Nervorum mala sanat, urinas movet: extrinsecus illitum ventrem subducit, dolorique renum utile.

Unguentum Apostolorum

D. Avicenna.

R. Terebinthinæ

Ceræ albæ

Resinæ

Ham-

Hammoniaci ana \mathfrak{z} xiiij.
 Aristolochiæ longæ Thuris masculi
 Bdellii ana \mathfrak{z} vj.
 Myrrha Galbani ana \mathfrak{z} iiij.
 Opopanacis Floris aris ana \mathfrak{z} ij.
 Lithargyrii \mathfrak{z} ix.
 Olei, si fuerit æstas, ℞ ij.
 In hieme autem ℞ iiij.
 Aceti quantum satis est ad Hammonia-
 cum, Galbanum, & Opopanacem dis-
 solvenda.

Confice secundum artem.

F L O S Aris proprie significat grana quadam
 parva, qua è paribus aris profiliunt, tum refrige-
 rantur affusa aqua partes aris. hoc tamẽ loco solet
 poni viride aris.

E S T efficax contra vulnera & ulcera
 difficilia, & fistulas: consumit carnem
 mortuam, & consumptam restaurat: du-
 ram mollit: & plagas sanat.

Vnguentum Aregon D. Nicolai.

℞. Rosmarini Maioranæ
 Radicis Iari Serpylli Rutæ
 Rad. Cucumeris asinini ana \mathfrak{z} iiij. ℞.
 Foliorum Lauri Salviæ
 Sabinæ ana \mathfrak{z} iiij.
 Pulicariæ maioris
 Pulicariæ minoris ana \mathfrak{z} iiij.
 Radicum Bryoniæ \mathfrak{z} iiij.
 O 2 Lau-

- * Laureolæ ꝑ̄ iiij. β.
 * Nepetæ ꝑ̄ iiij.
 * Mastiches
 * Olibani ana ꝑ̄ j. β.
 * Pyrethri
 * Euphorbii ana ꝑ̄ j.
 Zingiberis
 * Piperis ana ꝑ̄ iiij. β.
 Adipis ursini
 * Olei Laurini ana ꝑ̄ iiij.
 Olei moschellini ꝑ̄ β.
 Petrolei clari ꝑ̄ j.
 Butyri ꝑ̄ iiij.
 Olei communis ꝑ̄ v.

Herbæ & radices Maio mense collectæ in oleo macerentur diebus septem: deinde coquantur, additis, circa cocturæ medium, siccis reliquis: tum colentur. Colato oleo adijce reliqua, & Ceræ ꝑ̄ j. ꝑ̄ iiij.

OLEUM debet esse purum & vetus. Porro auctores non ponunt certam mensuram olei: quidam iubent accipi ꝑ̄ v. vel quantum sufficit. Sed tantum herbarum & radicum pondus & quantitas non potest bullire in ꝑ̄ v. olei: ideo accipe olei ꝑ̄ medicinales sex, & affunde aqua etiam aliquot libras; & coque ad consumptionem aqua, & cola.

IARUS est vera Serpentaria: pro qua ponitur Aron recenter effossum.

PULICARIA, id est, Conyza, Germanice

nicce

nice vocatur Durvortz, & est similis Emula Campana in foliis, caulibus & floribus, sed multo minor. Nascitur humidis locis, & exiccatis aquis, circa stagna.

LAUREOLA, est planta similis Thymelae, id est, planta in qua nascitur Coccum Gnidium. Eius loco sume radices vel folia Cocci Gnidii.

OLEUM Moschellinum suo loco descriptum est.

P. C. SCHOL.

Et affunde aquæ.] Cacuit Cordus in aqua A
unguentum coquens, cum in vino coquendum esse
ratio dicat.

Ceterum cum unguentum istud in ponderibus
mire corruptum undique legatur, nos id ipsum,
quantum nunc licuit, restituimus.

PRODEST malis corporis frigidis,
convulsionibus, resolutionibus partium.
Item dolori colico, renum, articularum-
que.

Vnguentum Martiatum

A

D. Nicolai.

R. Cerae albæ P ij.

Olei P viij. [aut quantum sufficit.]

Rorismatini

Foliorum Lauri ana ℥ viij.

Rutæ ℥ vi. [al. ij.]

Tamarisci [foliorum scilicet] ℥ vj.

O ℥

Maio-

Maioranæ Sabinæ
 Balsamitæ Salviæ
 Ocymi Polii [*videlicet veri*]
 Calaminthæ Artemisiæ Enulæ
 Betonice Brancæ ursinæ Spargulæ
 Herbæ venti Pimpinellæ Agrimonie
 Absinthii Herbæ paralyfis
 Herbæ sanctæ Mariæ
 Cimarum Sambuci
 Herbæ Crassulæ Millefolii
 Sempervivæ Chamædryos Centaureæ
 Centumnerviæ Fragulæ Tetrabit
 Quinquefolii ana ζ iiij. β .
 Radicum Hibisci [*id est, Althææ*]
 Cymini Myrtæ ana ζ iij.
 Fœnugræci ζ j. β .
 Butyri ζ j. ζ ij.
 Vrticæ Violarum
 Papaveris nigri
 Mentæ Saracenicæ Mentæ crispæ
 Lapatiholi Polytrichi Carduncelli
 Matris silvæ Maturellæ
 Herbæ moschata
 Alleluja Linguæ cervinæ Crispulæ
 Camphorata Styracis calamitæ
 Medullæ cervinæ ana ζ β .
 Adipis ursini Adipis gallinacei
 Mastiches Thuris ana ζ j.
 Olei Nardini ζ ij.

Herbæ omnes in Majo mense colligan-
 tur, & incisæ macerentur in vino odorife-

ro per dies septem: octavo deinde die coquantur, donec fere consumatur vinum: postea cola: & colaturæ expressæ adde oleum, & coque denuo donec consumatur vinum: mox adde ceram & reliqua secundum artem.

In hoc unguento multa sunt herbarum nomina, quæ apud probatos Auctores nusquam inveniuntur: ideoque aliquis non facile ea interpretabitur.

NICOLAUS Præpositus loco Maiorana habet Esbrium, alii autem habent utrumque. Sed non constat quid sit Esbrium. alii enim dicunt Maioranam esse, alii Salviam: sed utrumque ingreditur hoc unguentum, tam Maiorana quam Salvia.

BALSAMITA, id est, Mentha aquatica.

BRANCA ursina vera, quæ Romana cognominatur, accipi debet, quæ habet radices longas, multas, glutinosas, sapore Tragacantha. Et alio nomine vocatur Acanthus: quæ vero Germanice vocatur Bernclav, & habet Anethi umbellam, & semina odore & sapore cimum, nihil minus est quam Branca ursina. nam semper illam Romanam Brancam ursinam intelligunt auctores omnes. Est autem urbana & hartenfis herba Branca ursina vera.

SPARGULA, id est, Gallion: Germanice vocatur Ranritzen & Sprengelblum. Her-

ba est densa, numerosa, conferta & odorato flore.

C PIMPINELLA, quam Auctor intelligit, est Sanguisorba, qua Germanice Bluisdrofflein vocatur.

HERBA Paralysis, id est, Himelschuessel.

D HERBA Sancta Maria, secundum interpretationem omnium, est Persicaria.

HERBA Crassula pinguis habet folia: nascitur in muris & in tectis: Germanice vocatur Fette benne, sive Donnerkraut.

CENTUMNERVIA, i. Plantago maior.

TETRAHIT, id est, herba Iudaica, quam dicunt esse Orobum.

LUMINARIS maioris auctor Ioannes Iacobus Manlius, pro Cymino & Myrtha habet Cimmarum Myrti. Sed nescio quam bene: non tamen improbo. Porro Nicolai Alexandrini impressum exemplar habet Cymini & Myrths: sed Nicolaus Prapositus pro Myrtha habet Myrrham; sed male.

LAPATHIOLUM, id est, Acetosa.

POLYTRICHON, herba est ex speciebus Capilli Veneris.

MENTHA Saracenicæ, Germanice vocatur Vnser Frayven Mintze. Herba habet folia oblonga, Laphathio minoræ, & in summis caulibus aureos flores in corymbis dispositos, fere ut Tanacetum: tota odoratissima est.

CARDUNCCELLUS, id est, herba Turcha: quam nos in Germania vocamus Carduum benedictum.

MATRISSILVA, id est Perichlymenum: Germanice vocatur Speklilien: ascendit arbores ut Vitis: flores habet longos, reflexos, & odore Liliis; Nuremberga in hortis colunt, cum alibi proveniat sponte in silvis.

MATURELLA, id est, Phu; id est, Valeriana maior. Impressi codices Nicolai Alexandrini non habent Maturellam, sed Marathrum, id est, Foeniculum: sed male.

ALLELUIA, id est, Trifolium acetosum: Germanice Buchampfer vocatur.

CRISPULA qua sit herba, non constat recentioribus alii enim Bupthalmum, alii Herbam Cancris sic vocant, nec indicant figuram herbae Cancris: ego autem ponerem eius loco Bupthalmum, id est, Cotulam maiorem, non fetidam.

HERBA MOSCHATA duas habet species: una habet veluti acus longas, & est Rostrum Ciconiae; altera est parva, & non habet acus, sed est herba admodum parva: folia habet similia Concaeva radici, id est, Holvurtz: odorem habet in Maio mense Musci. Nascitur umbrosis locis iuxta Concaevam radicem, id est Holvurtz. In Maio tantum reperitur. Germanice vocatur Bisemkraut.

CAMPHORATA est Abrotonum, quia odore accedit ad Camphoram: quidam dicunt esse Abrotonum silvestre sive album; sed perinde est: efficacius tamen est vulgare Abrotonum.

Nicolaus Alexandrinus paulo aliter describit hoc unguentum, ut codices impressi ostendunt: ideoque & eius modum subiungemus. nam variatur ponderum ordo & quantitas.

ADVERSUS frigida corporis mala, resolutionem coxendicum, nephritim, convulsionem, & id genus alia valet: tumores reprimat, durities emollit, livoremque cutis emendat.

Unguentum Martiatum magnum
D. Nicolai Alexandrini.

℞. Cerae albæ ℥ ix. Olei sextarios vj.
Pet. vero Cond. Cerae ℥ xij. Olei sextar. lxxvj.
 Rosmarini Foliorum Lauri ana ℥ ij. β.
 * Amaraci ℥ ij.
 Esbrii Sabinæ
 Balsamitæ Ocyimi
 Elelisphaci [*id est, Salvia*]
 Polii [*scilicet veri*]
 Calaminthes Artemisicæ Eoulæ
 Betonicæ Brancæ ursinæ
 Herbæ venti
 Pimpinellæ Argemoniæ Absinthii
 Herbæ paralytis
 Herbæ Sanctæ Mariæ
 Cimarum Sambuci Herbæ Crassulæ
 Sempervivæ Millefolii
 Chamædryos Centaureæ
 Centumnerviæ Fragulæ

Quia-

Quinquefolii
 Herbae Tetrahit ana ℥ j. β.
 Radicis Evisci [*scilicet Evisci*] Cymini
 Myrthae ana ℥ j. F
 Foenugraeci ℥ β. Butyri ℥ v.
 Vrticæ Violarum
 Papaveris rubri
 Menthae alterius [*id est, Mentha crispae sativa*]
 Lappathioli Polytrichi Carduncelli
 Matris silvæ Marathi.
 Herbae moschatae
 Alleluia Linguae cervinae Crispulae
 Camphoratae Styraeis
 Medullae cervinae
 Adipis ursini
 Adipis gallinacei ana ℥ iij.
 Thuris ℥ ij. Olei Nardini ℥ j.

Confice hoc modo: Herbas omnes atque radices in fine Maii mensis, vel circa Solstitium aestivum collectas, minutim incisas in vini sufficienti quantitate macerato per dies septem: octava deinde die coquantur lento igne, donec propemodum vinum sit consumptum: postea cola & exprime, & affunde colaturae expressae olei praedictos sextarios, & iterum coque, donec omnis aqueus herbarum succus cum vino in vaporem resolutus fuerit: deinde adde Ceram in partes confractam; & paulo post Adipes, Butyrum atque oleum Nardinum; ad ultimum vero Styraeam, &

Q. 6

arque.

atque Thus in minutissimum pulverē trita: melius tamen esset, optimam & electam Styracem, & puram instar resinæ alicuius, una cum Cera indere. nam liquefit in oleo. Sed talis Styrax calamita rarissime ad nos affertur. Porro miror in hoc unguento, quod tam parum olei tot herbarum libris addatur: præterea etiam optimæ vires aromaticarum herbarum in coctura evanescent.

Ita se habet unguenti huius compositio secundum impressum Nicolai Alexandrini exemplar.

SEXTARIUS mensura est Romana, quæ capit mensurales uncias viginti olei: pondere vero habet olei uncias sedecim, drachmas quinque, scrupulum unum. Sex autem sextarii olei faciunt in hoc unguento P viij, 3 iij.

ESBRIUM quidam dicunt esse Maioranam, quidam flores Salvia: ego autem acciperem pro Esbrio Maiorana capitula, summitates & flores.

AMARACUM ego hic non credo significare Matricariam, cum per eam vocem etiam Maioranam possimus intelligere. nam utraq; Amaracus vocatur: si autem Maioranam inieceris, multo odoratius unguentum fiet, quam si Matricariam indideris.

HERBA venti, id est, Parietaria vera.

PIMPINELLA, hic non significat Germanicam Pimpinellam acris radice, quam Itali vocant.

vocant Saxifragiam; sed eam quam Itali vocant Sanguisorbam, Germani Blutsstrossley. Raaiem habet rubram, Tormentilla sapore. Nascitur in pratis una eius species, altera in montibus; & Itali acetarii miscent: habetque cucumeris odorem.

QUIDAM non habent Cyminum, sed Cimas Myrtha: est autem Myrtha idem quod Myrtus. Alii habent Myrham, sed male.

PRO Papavere rubeo habent alii Papaver nigrum: est autem rubrum Papaver idem quod agreste Papaver, in agris nascens.

MARATHRUM, id est, Foeniculum. Porro ego hunc locum Nicolai Alexandrini credo esse corruptum; & censeo pro Marathro legendum esse Marturellam, id est, Phu maius, cuius radices accipi debent.

Lingua cervina est herba qua hodie improprie Scolopendria nominatur.

P. C. in utrumque ung. Martiatum Schol.

Vng. Martiatum.] Fuchsius recte monet, A non Martianum, sed Martiatum nominandum esse.

Spargula, id est, Gallion.] Spargulam, B non Gallion, ut Cordus ait, sed Apparinen esse veterum, Fuchsius ritè sentit.

Pimpinella.] Fuchsius per hanc vocem, C non Sanguisorbam Germanis vocatam, cum Cordo hic intelligendam esse vult; sed acrem herbam, Saxifragam à multis appellatam, Germanis Pimpinella nomine cognitam; idque ea.

propter, quod adstrictoria sua facultate, huic medicamento Sanguisorbam male convenire existimet: quasi vero nihil unguentum hoc præterea recipiat quod adstringat atque etiam refrigeret. Itaque cum Italia multo prius (imo forsitan in ea fabricatum) quam Germania unguentum istud cognitum fuerit, Pimpinellam Italarum seu Sanguisorbam Germanorum hic intelligendam esse contendo.

D. *Herba Sanctæ Mariæ.*] Hanc persicariam esse, sinistre Cordus interpretatur, ut & Fuchsius quoque inquit: sed eam esse quam Salviam Romanam, & Mentham Gracam, seu Costum hortensem, ac Lassulatam Etruscis vocari constat, *Vnserfrawven Mintz* Germanis dictam, à *Mentha Saracenicæ* diversum. Quia in re falli nihilominus Fuchsium existimo, Mentham hanc Gracam cum Saracenicæ confundentem, eandemque facientem, cum diversæ sint: nisi Germanis aliquibus ita eam appellare placuerit: Italis tamen secus; qui hac in re, ob eas quas superius dixirationes, hic quoque consulendi atque credendi sunt.

E. *Mentha Sarac.*] Hanc Mentham Saraccinam, vocatam quoque Mentham Romanam, in suis de Stirpium libris, imagine & scripto depingit doctiss. Reimbertus Dodonaus: quæ hoc loco intelligenda erit; quicquid Fuchsius ex suo corruptissimo in medium proferat.

F. *Myrrhæ.*] Fuchsius Myrrhæ legi mavult, nescio quam bene: cum unguentum Mariatum parvum

parvum Nicol. Alexandrini, Myrtifolia manifesterecipiat. Cur autem Myrtum aliaque adstringentia admittat hoc unguentum, hic dicere non vacat. Tantummodo miror id à tanto viro non esse olfactum, neque percensum.

Ceterum hocce in unguento, ut & multis aliis in medicamentis, plura longe aliter exponenda, miscenda, tractanda, atque conficienda sunt, quam à Euchsio & Francisco Alex. est factitatum: ita ut huius Apollon non usque adeo, veluti Thrazone promittit, nebulosis suis radius Pharmacopecos vibret, neque irradiet; quin in densa adhuc caligine aque ut prius versentur atque deambulent. Quod tamen illi condonandum foret; eo quod adolescentem se fateatur; nisi suavius et atque invenitudo iudicio vacua, & hinc temeraria rei Pharmaceutices sibi in experte, ac (ut locis mille liquet) ignorata scriptione, Apolline abusus, illique iniurius, tantum divum plus a quo contaminasset. Sed hæc, quoniam vesperascit, citis, si voles, quadrigis.

Ad frigiditatem & dolorem capitis, pectoris & stomachi, ad scirrhus hepatis & splenis, ac illi dolorem; ad paralyticos, arthriticos, ischiadicos, nephriticos, & podagricos, & ad omnes dolores; ad tumores, durities, spasmos, & febrientes, ad ignem vel solem inunctum.

Vnguen-

Vnguentum Martiatum parvum
D. Nicolai Alexandrini.

℞. Foliorum Lauri ℥ iij.

Rutæ ℥ ij. β.

Amiraci [*id est, Maiorana*] ℥ ij.

Rosmarini ℥ j. β.

Foliorum Myrthæ ℥ j.

Esbrii [*accipe summitates Maiorana pro Es-*
brio]

Balsamitæ

Ocymi ana ℥ vj.

Butyri ℥ v.

Syracis Medullæ cervina

Adipis ursini

* Adipis Gallinacci ana ℥ iiij.

Masticis ℥ iiij. Thuris ℥ ij. β.

* Olei Nardini ℥ j.

* Olei olivæ q. s.

Ceræ mundissimæ quantum sufficit.

Ego Olei acciprem ℥ vj.

Ceræ vero ℥ iiij.

Pet. vero Cond. olei ℥ xxij. sumendas esse
dicit.

Porro hoc quoque unguentum conficies
 ut proximum.

MYRTHA, *id est, Myrtus: sunt autem ac-*
cipienda folia vera Myrti, quæ ex Italia afferun-
tur, & non eius planta quam vocamus Germa-
nice Heydelber.

P. C.

P. C. SCHOL.

Petrus vero Coud, olei, &c.] Si omnia huiusse Dispensatoris loca manca erigenda, dubiosa expendenda, erronea collapsaque restituenda mihi essent, simulque singulorum rationes scriptis reddere deberem, in densum volumen, præter institutum, libellus omnimodo extumesceret. Hic atamen (priusquam sese negotium subducat. ad calcem enim fere perductus sum) pedem figere, aliquidque ferti propalare, tempus & locus opportunus summopere urgere videntur: ut puta, si quid salis Francisco Alex. inesset, atque vel minimum haberet rerum medicamentariarum pharmaceuticarumve peritia, experientiaque, (ut omnibus numeris absolutum opus se promulgasse arrogantè sibi persuadet) non ita leviter oscitanteque aliorum errores incogitantiaq; etiam evidentissimas transcriberet, & alioquin pagellas multas radiosæ, atque inani dicacitate repletet, conspurcatureque. Consulat ille, quaeso, vulgares tantum universalesque componendorum miscendorumque medicamentorum normas, tum à seipso etiam conscriptas formulas; vel si volet, etiam minimos pharmacopolas hac in re examinet; herbarum materialium, ve libra, num olei binas ad minus requirat. Carnis libris duabus aqua libram coctura sufficere si dixeris, à coci puero nomine etiam rideberis? Itaque cum Cordus hoc in unguento, suo excessu, olei hic libras sex tantum,

um, ad herbarum materialiumve libras plures duodecim (qua quantitate vix madescerent) accipiendas suasisset, ut adhuc dum eius in contextu sonant verba: ego vero multas addeus olei libras, ex sex vigintiquatuor effeci, & necdum sufficere pro tanta materia copia scio, si oleo, ut regula & ratio docent, materiae sunt conlegendae. Simili insuper cacitate, ut in hoc unguento, omnes Dispensatoriorum combinatores nisi sunt in unguento Martiato magno. Vbi enim Nicolai Alex. aliorumque exemplaria, olei sextaria sex admodum macre legunt; ego sexaginta sex multo pinguius, necessario reposui; rationes, errorumque causas hic prateriens. Bone Deus, tot tantoque Aristarchos mirum est tanta laborare coryza, ut tantum intervallum, nempe a sex ad sexaginta sex; a sex insuper ad vigintiquatuor, non olfecerint; adeoque evidentes res animadvertisse neminem. Hinc ut quantum in reliquis neglectum fuerit, colligere facile queas: quod asterisci, prater omnium scio expectationem, ita frequentes, locorum non omnium, sed precipuarum tantum, in hocce tam exiguo enchiridii animadversorum indicativi demonstrare possunt. Quocirca, ut ingenue quid sentiam tandem proferam, rei que summam semel explicem; tot inter hodie Dispensatoriorum divulgatores, nullum pene digni quid Pharmacopoei consarcinasse protulisseque videro; nihilque fere prater aliorum ignavias transcripsisse, ac in suas chartas transfudisse, acta egis-

egisse; errata, & ineptias, erratis atque ineptiis accumulasse comperio: ita ut posteriora prioribus etiam nonnunquam deteriora, Pharmacopœis que inutiliora esse conspiciantur. Eiusmodi igitur omphacini rabulissimi valeant. Sed pedem retrahere, receptuique canere tempestive, satius est, priusquam male audiens, vilis ineptusque apothecarius, sordidusque immo olidus unguentarius, à medico quopiam Dispensatorii corrasore appeller, nulla ratione cum seplasiario conferendo; à quo corripì reprehendere posse, aequitas vetitat, piaculumque putatur. Silere itaque volo, ne in Læca labyrinthum aliquem incautus incidens, illudere quempiam existimer. Verum gallus in suo sterquilinio audet.

Ceteram hic obiter etiam referre volo, unguentum Aregon olei quoque magna tabescere penuris.

Ad podagram frigidam, sive calidam, paralyticos, arthriticos, nephriticos, ischiadicos, & ad omnia vitia & dolores nervorum valet.

Vnguentum album.

℞ Cerossæ in aqua Rosarum lotæ ℥ xvij.

Lithargyrii albi loti ℥ j. β.

Olei Rosati ℥ ij. ℥ iii.

Ceræ albißimæ ℥ vj. aut circiter.

Confice secundum artem.

Qui-

Quidam alia ratione componunt hoc unguentum. nam alii addunt albumina Ovi: alii non addunt Lithargyrium: alii non Ceram, sed Tragacanthum admiscunt.

POLLET adversus ulcera, scabiem, & adustionem, intertrigines, & inflammationem.

Unguentum Dialthææ simplex
D. Nicolai.

℞. Radicum Althææ ℥ ij.

Seminis Lini

Seminis Fœnugræci ana ℥ j.

Olei ℥ iiij. Cere ℥ j.

Terebinthinæ ℥ ij. Resinæ ℥ vj.

Radices & semina contusa macerentur tribus diebus in aquæ ℥ viij, aut quantum sufficit: quarta die coquantur, donec remittant crassam & viscosam mucilaginem: eam deinde exprime: mox

℞. Expressæ mucilaginis ℥ ij. & coque cum oleo: cum deinde aquosum illud in mucilagine consumptum fuerit, ceram addito, & fac secundum artem.

EMOLLIENTI vim habet: calefacit, & humectat.

Unguentum Dialthææ compositum
D. Nicolai.

℞. Radicis Althææ ℥ ij.

Semi-

Seminis Lini

Seminis Fœnu-græci ana ℥ j.

Scillæ recentis ℥ vj.

Olei ℥ iiij. Cerae ℥ j.

Terebinthinæ Gummi Hederæ

Galbani ana ℥ ij.

Colophonæ Resinæ ana ℥ vj.

Radices & semina contusa macerentur *
tribus diebus in ℥ viij. aut sufficienti *
quantitate aquæ: deinde coquantur do-
nec crassescat mucilago. Postea

℞. Mucilaginis expressæ ℥ ij. & adde reli-
qua: ac fiat secundum artem unguen-
tum.

VALLET proprie ad dolorē pectoris ex
frigiditate & pleuresi: & super pectus
inunctum sanat omnia loca: infrigidata
calescit: mollificat & humectat.

*Vnguentum Egyptiacum**D. Mesua.*

℞. Æruginis ℥ v.

Mellis optimi ℥ xiiij.

Aceti fortis ℥ vij.

Coquantur omnia simul, donec fiat un-
guentum spissum, & colore purpureum.

ÆRUGO, est viride aris.

CONFERT ad vulnera antiqua, fistu-
lasque extergit: carnis excrescentiæ me-
detur, vehementerque exsiccat.

Vnguen-

Vnguentum aureum D. Mesua.

R. Cerae citrinæ ʒ vj.
 Olei boni ℥ ij. β .
 Terebinthinæ ʒ ii.
 Resinæ Colophoniam ana ʒ j. β .
 Thuris Mastiches ana ʒ j.
 Croci ʒ j.

Confice secundum artem.

VULNERA certo & salubriter glutinat.

*Vnguentum Citrinum [aut Citreum]
D. Nicolai.*

* R. Boracis ʒ ij. Camphoræ ʒ j.
 Corallii albi ʒ iiij.
 * Amenti dulcis ʒ j.
 Umbilici marini
 Tragacanthæ albissimæ
 * Amyli ana ʒ iiij. Crystalli Entalii
 Dentalii Thuris albissimi
 * Nitri * Marmoris albi ana ʒ ij.
 Gersæ serpentariæ ʒ j. Cerussæ ʒ vi.
 Axungię porcine recentis, non salite, sed
 præparatæ & mundatæ ℥ j. β .
 Sevi caprini præparati ʒ j. β .
 Adipis gallinacci præparati ʒ j.

Confice sic: Axungiam porcine atque
 adipem gallinaceum in vitreato vase li-
 qua simul; & impone, tepidis adhuc, cor-
 ticum

ticum Citrei mali satis magnam quantitatem, & macerentur per mensem unum. Postea eximito cortices, & eliquatis adipibus, ut dictum est, adde sebum caprinum: deinde addantur reliqua tenuissime trita: ultimo vero insperge Camphoram subtilissime tritam.

Notandum est in hoc unguento non concordare exemplaria in ponderum characteribus. Nam quidam pro ℥, ponunt ℥; & e contra.

BORAX est Nibri species, qua aurum ferruminant Aurifabri.

A MENTUM dulce, est Gypsum, quod in capillatas venas scinditur: [al. Alumen plumosum.]

VMBILICI marini, lapilli sunt inventi in littore maris, figura Fabarum magnarum: Germanice vocantur Merbonen.

ENTALIUM testaceum quiddam est marinum, Fistula modo longum & concavum, foris strictum, longitudine digiti parvi.

DENTIALIUM conchula marina est parva, dentatam rimam habens.

NITRUM est Salpetra.

GERSA Serpentaria, est radix Serpentaria vera preparata, ut infra ostendemus.

P. C. SCHOL.

Amentum dulce.] Amiantum veterum esse id, permale verterunt Fuchsius & Francisc. Alex. longe enim alia res est. Barbara vocabula, doctis licet veterum vocibus quandoque sine confer-

conformia, non ea propter semper reipsa eadem sunt, nec esse debent, idemque significare. Quae in re doctos etiam viros interdum hallucinatos videmus.

FACIEI maculas emendat: scabiem in quacumque corporis parte extierit, cicatrices extenuat; ruborem oculorum & uestiones ex insolatu factas aufert; & ea quae aspera sunt, levigat.

Vnguentum Populeum
D. Nicolai.

- ℞. Oculorū Populi arboris recentiu ꝑ j. ꝑ.
* Axungia porcinae preparatae ꝑ ij.
Oculi Populi contundantur, & mace-
rentur in Axungia, donec sequentes herbae
colligi queant aestate.
℞. Foliorum Papaveris agrestis
Foliorum Mandragorae
Cimarum Rubi tenerrimarum
Foliorum Hyoscyami
Solani Vermicularis Lactuae
Sempervivae maioris
Bardanae Violariae
Scatuncelli ana ꝑ iij.
Herbae contundantur & miscantur ocu-
lis Populi & Axungiae, & dimittantur per
dies decem: deinde coquantur supra len-
tum ignem, cum vini odorati sufficienti
quantitate, donec vinum consumatur: po-
stea

ftea colentur & exprimantur, & expreffum
unguentum reponatur.

MANDRAGORÆ folia ubique haberi
non poffunt; ideo duplex pondus foliorum Hyofcy-
ami fumendum eſt.

VERMICULARIS vera, eſt Sempervi-
va minor, linguam non mordicans.

BARDANA, id eſt, Lappa maior, cuius ra-
dicem præcipit eſſe accipiendam Nicolaus Alexan-
drinus.

SCATUNCCELLUM, revera eſt Umbili-
cus Veneris, ſeu Cymbalaris, & non Krentzkrant.
Folia habet pingua, concava ut Cymbalum, ra-
dicem Aro ſimilem: perquam pauci eam cogno-
ſcunt.

CONTRA nimium calorem valet; &
temporibus illitum, ſomnum conciliat.

Vnguentum Fufcum D. Nicolai.

℞. Olei ℞ j. β.
Ceræ novæ ℞ iij.
Colophonix
Picis navalis
Sagapeni ana ℞ ij.
Maſtiches
Galbani Thuris
Terebinthinæ ana ℞ j.

Confice ſecundum artem unguentum.

SANANDI vim habet & extrahendi.

P

Vn-

Vnguentum Diapompholygos
D. Nicolai Alexandrini.

℞. Olei Rosacei

Ceræ albæ ana ʒ vi.

Succi fructus uvæ Lupinæ quantū sufficit.

Cerussæ ʒ ij. Plumbi usti & loti

Pompholygis Thuris puri ana ʒ j.

Confice secundum artem.

DIAPOMPHOLYGOS, id est, de Nihili albo. Nam Pompholyx est Nihili album, id est, Galmes slug.

UVA Lupina, id est, Solanum sive Solatrum.

Ad exiccanda erysipelata, vulnera fordidā, & ad sananda tibiarum ulcera, aliorumque locorum concava vel dissipata, valet; replet, refrigerat & cicatrifat.

Vnguentum Comitissæ D. Guilielmi
de Varignana.

℞. Corticum medianorum Castanearum

Corticum medianorum Glandium

Corticis mediani Quercus arboris

Myrtillorum

Caudæ equinæ Gallarum

Corticum Fabarum

Acinorum Uvarum

Sorborum immaturorum siccorum

Me.

Mespilorum immaturorum siccatorum

Foliorum Pruni silvestris

Radicum Chelidoniae ana ℥ j. β.

Contundantur aliquantulum, & coquantur in aquae Plantaginis ℥ viij aut quantum sufficit, donec media pars consumpta fuerit: deinde in colatura laventur sequentia novem vicibus, semper recentem aquam decoctionis affundendo, quotiescumque laveris.

R. Cerae novae ℥ viij. β.

Olei Myrtillorum

Olei Mastichini ana ℥ j. β.

Postea insperge sequentium rerum tenuissimum pulverem:

R. Corticis mediani Castanearum

Corticis mediani Glandium

Corticis mediani Quercus arboris

Gallarum ana ℥ j.

Cinere ossium cruris bubuli

Myrtillorum Acinorum uvarum

Sorborum siccorum ana ℥ β.

Trochiscorum de Charabe ℥ ij.

Confice secundum artem unguentum.

ACINI hic significant lignea semina quae sunt in uvis.

SORBA sunt fructus similes Mespili: Germanice vocantur Sporing, Sporbirn, Sporepfel, & Dreckfcke.

PRUNUS silvestris, id est, Schleichendorn.

INCEPTUM abortum prohibet, hæ-

morroïdas fistit, ac laxatos renes conciliat, [mensēs retinet.]

Vnguentum de Arthanita maius.

D. Mesue.

℞. Succi Arthanitæ ℥ iij.
 Succi Cucumeris asinini ℥ j.
 Olei Irini ℥ ij.
 Butyri vaccini ℥ j.
 Pulpæ Colocynthidos ℥ iij.
 Polypodii ℥ vj.
 Euphorbii ℥ β.

Arida omnia contundantur, & mace-
 rentur in succis per dies octo, affuso etiam
 oleo in vase vitreo, diligenter obturato:
 nona deinde die cōquātur lento igne ali-
 quam diu, postea colentur: Colaturæ adde
 Sagapeni in aceto dissoluti aureos v.

Myrrhæ aureos ij.

Coquantur iterum usque ad consum-
 ptionem succorum: postea adde
 Cerae ℥ v. Fellis taurini aureos v.

Ferveant simul, donec liquefeat cera:
 postea insperge sequentium rerum tenuis-
 simum pulverem:

℞. Scammoneæ Aloës Mezercon
 Colocynthidos ana aureos v.
 Euphorbii aureos ij.
 Salis gemmæ aureos iij.
 Turbith aureos v.

Pipe-

Piperis longi Zingiberis
Chamomillæ ana aureos ij.

Confice secundum artem.

Omnia fere exemplaria habent Colocymbidos ana aureos v. meus autem manuscriptus Mesua habet aureum j. quod magis probò: sed textum nolui immutare.

ARTHANITA est Cyclamen, sive Cyclaminus: quidam male vocant Panem porcinum. Si radices eius non adsint recentes, tum accipe radices eius siccatas circiter ℥vj. contendantur & coquantur in aqua, & eliciatur succus, ut ex Glycyrriz. afit.

ILLITUM stomacho vomitu purgat: hypogastrio autem inunctum alvum deiicit, ob id hydropicos mire iuvat, serosum excrementum large vacuando: vermes quoque necat, & educit: adhibetur non potentibus sumere medicamentum purgans.

Vnguentum de Arthanita minus

D. Mesua.

℞. Succi Arthanitæ
Viscositatis quæ exprimitur è radice Filicis
Succi Cathengit ana ℥ ix.
Succi extremitatum Tamarisci ℥ ij.
Oesypi [*id est, Hyssopi humida*] ℥ v.
Olei Irini ℥ ij.
Bdellii Hammoniacci ana ℥ j. β.
P 3. Aceti

Aceti quantum satis est ad Hammoniacum dissolvendum.

Cera Citrina ꝑ̄ vj.

* Corticum radicum Capparis ꝑ̄ j. ꝑ̄.

Spica ꝑ̄ iij.

Confice secundum artem unguentum.

FILIX non significat Polypodium, sed eam herbam qua Germanice vocatur Walisaren, & Creutzsaren.

CATHENGIT significat Ebulum: est autem hoc vocabulum valde corruptum in plurimis exemplaribus.

OESYPYS, id est, Hyssopus humida, & est pinguedo lanarum succidarum.

SPLENIS tumores etiam scirrhosos dissolvit, & strumas.

Unguentum Potabile.

℞. Butyri recentis sine sale ꝑ̄ iij.

Rubia tinctorum.

Castorei

Spermatis Ceti

Tormentilla [radicum] ana ꝑ̄ j.

Bulliant simul in vino odotifero ad vini consumptionem, ac fiat unguentum secundum artem.

DATUR ad consolidandum casum ex alto. [Sumitur ab uncia dimidia ad integram.]

Adipis gallinæ Medullæ vituli
Buryri recentis loti cum aqua Violarum
ana ξ j. β .

Olei Violati

Olei Amygdalorum dulcium ana ξ j.
Ceræ albæ quantum sufficit: fiat unguen-
tum.

MITIGAT dolores pectoris & tussim:
digerit, maturat, faciliat sputum, & re-
solvit pleuresia.

Vnguentum Album Caphuratum.

R. Olei Rosati \mathcal{P} j.

Ceræ albæ ξ ii j.

* Cerussæ ξ v j.

* Albumina ovorum num. ii j.

Caphuræ dissolutæ cum aqua Rosarum ex
arte ξ ij.

Fiat unguentum secundum artem.

Vnguentum Rubrum Caphuratum.

R. Olei Rosati \mathcal{P} j. β .

Lithargyrii ξ ij.

Minii ξ ii j. Cerussæ ξ j. β .

Tutia

Caphuræ ana ξ ii j.

Ceræ ξ ij. in æstate: Sed in hieme ξ j.

Fiat unguentum in pila plumbea cum
pistillo plumbeo.

CERO.